

Русская историческая библиографія, указатель книгъ и статей по русской и всеобщей исторіи и вспомогательнымъ наукамъ, т. I. 1892, с. XVI + 373, т. II. 1893, с. VII + 377, т. III. с. VIII + 514, Петербург, ціна 3 р. і 3 р. 50.

Минувшого року вийшли з таким заголовком 2 і 3 томи російської історичної бібліографії В. Межова.

Автор, померший нещодавно, відомий бібліограф, хотів сим виданням доповнити попередні бібліографічні покажчики російської історії: покажчик Неустроева про часописи й збірники російські від р. 1703 до 1802 р. (Историческое разысканіе о русскихъ повременныхъ изданіяхъ и сборникахъ Петерб., 1878 р.), покажчик Ламбінних для р. 1855—1864 (Русская историческая библиографія, Петерб. р. 1861—1864) і самого Межова для р. 1865—1876 (Русская историческая библиографія, 8 том., Петерб. 1862—1890 р.) В сей новий покажчик заведені російські книжки й статті в часописах російських від р. 1800 до 1854. Перший том містить в собі джерела і статті й розправи до них, также літературу політичної історії Росії, її окремих країв і народів, а также поодиноких губерній, том 2-ий біографії й літературу т. зв. помічних історичних наук (генє-альогія, геральдика, палеографія, і т. и.) Том 3-й географію й етнографію Росії, історію церкви й осьвіти. Два дальші томи мають містити: історію письменства й мови, околичні політику й війни, і історію штуки, історію Славян і історію всесвітню. Головна користь сего видання - в відомостях про дрібні брошури, а также дописи в дрібних місцевих часописах. Головним джерелом для автора були колекції Петербурської публичної бібліотеки, хоч, як доводить автор, її екземпляри часописий і т. и. не все комплетні.

М. Г.

Ks. Adolf Pleszczyński, Bojarzy międzyrzeccy, studyum etnograficzne, Warsz. 1893, 16°, 226 стр.

В „Бібліотеці Висли“ (т. XI.) вийшла минувшого року цікава монографія етнографічна про бояр межиріцьких, в пов. Радзинськїм, губерн. Сідлецькій. Автор описує людність 11 боярских сіл межиріцької волости; для нас вона цікава і з погляду етнографічного,

бо села сі лежать на етнографічній межі українсько-польсько-білоруській, і з погляду суспільно-культурного, бо анальоїчна з так зв. околичною шляхтою українською, на пр. овруцькою або барською, і цікава, яко посередній тип між людностю селянською й шляхоцькою, що, задержавши багато початкових своїх ознак української національності, підупав одначе в якійсь мірі і під польській культурний вплив. В згаданій книжці після дуже коротенького начерка історичного (с. 7—15) і сучасного побуту бояр (с. 15—27) подано словничок місцевої мови з заміткою про вимову (с. 28—49), далі списані самими боярами ритуали весілля й похорон, звичаї сьвяткові (с. 50—94), з сьвітогляду космічного, забобони, народня аптека (98—144), на останку народня словесність — десяток переказів, прислів'я, пісні побожні і сьвітові; до книжки доложено ноти кількох мотивів, статистична таблиця й мапка. Звертаючи на сю книжочку увагу українських етнографів, мусимо пожалкувати, що автор звернув менше уваги на суспільно-історичні питання; з документів він подав тільки оден в перекладі, хоч каже, що знає їх більше, тим часом поданий о стільки цікавий, що треба жалкувати за останніми. На довід того, що боярська людність вийшла з Мазовша, автор не дає ніяких певних доказів, і думка ся застає ся не певною; чи не певнійше виводити їх від бояр з кн. литовського, руського родоводу, як то доводить і імя їх, і одсліди руських елементів в етнографічному їх типу, хоч і споляченого незначно (не знати правда, о скільки пильно тримав ся автор народної мови в переказах пісень, приказок і т. и.).

М. Г.

Новини археологічні.

16 й 17 жовтня ст. ст. 1893 р. оден по одному відбули ся у нас в Києві цікаві реферати археологічні. 16-го в тутейшій товаристві наук природничих проф. Армашевський і Антонович здали справу про цікаву київську находку: кілька тижнів тому на Подолі, копаючи фундаменти, знайшли кости мамута; дальші розкопки відкрили цілу стоянку часів найдавніщих — палеолітичного періоду*). Залягає вона під шаром дилювіяльної глини (лесу) в дилювіяльнім піску**); досі знайшли ся шматки найменше пяти кістяків мамута і при них певні сліди людського побуту — деякі кістки припалені, чимало крем'яних не полірованих (відбивних) ножикив, скребків, го-

*) Період камяної культури поділяєть ся на час новіший — неолітичний, коли чоловік жив з фавною сегочасною, і старіший — палеолітичний, часів фавни, що вже не існує, як мамут, *servus primigenius* і т. и.; неолітичні струменти новіщі — гарно виполіровані, старіщі — просто поодбивані, также як і палеолітичні

***) Перші шари землі звуть ся аллювієм або сучасним ґрунтом, під ним залягають шари з фавною, що вже зникла, — се діллісвіяльні або після-ледові; під ними шари третичні.